

Har man sin trygghet i krubban, då har man också trygghet vid korset. När författaren Åsa Hagberg upptäckte Maria på allvar, blev evangeliet plötsligt mer begripligt.

Åsa vill ge luthersk förståelse

Asa Hagbergs väg till Maria gick via ett intensivt arbete med kyrkoårets söndagar, då hon, tillsammans med tonsättaren Stefan Jämbäck, skrev psalmer för Sångaren. Eftersom Åsa arbetade med lång framförhållning, kom hon att arbeta med en psalm om Marie bebådelse i juletid. Det var där och då, när hon såg dessa två tilldragelser samtidigt, som allt blev så tydligt.

– Det blev en aha-känsla när jag såg kyrkoårets sammanhang. Jag var mitt i julens mysigs och fastetexten var något helt annat. Där berättelserna ibland verkar glappa, blev det så tydligt att Maria var brobyggaren.

Åsa Hagberg har sin tillhörighet i Svenska kyrkan och EFS-kyrkliga sammanhang där Maria sällan är särskilt framträdande. Något som historiskt förklaras av "katolsk skräcken" eller en kyrkans försiktighet, som Åsa nyanserar det till.

– Det har blivit så antingen eller i de kyrkliga traditionerna. Antingen ber man till henne som ett helgon eller så talar man inte om Maria alls. Jag ber inte till Maria som något gudomligt. Jag ber till Gud eller Jesus. Men Marias berättelser inspirerar mig till tro och god evangeliet mer verkligt.

NÄR ÅSA berättar är hon noga med hur hon väljer orden. Hon lägger ansiktet i händerna och försvinner iväg i tanken för att hitta rätt nyanser. Psalmerna och sånger för kyrkan har hon vid det här laget skrivit flera hundra. Det går också igen i språket i boken, med poetisk anstrykning när mötet med Jesus moder beskrivs.

Själv har Åsa också tagit emot ett amoralundabarn. Efter många barnlösa år inleds en fertilitetsutredning som bara bekräftar det fruktade: Chansen för en graviditet var osannolikt liten.

– I det läget känner man sig väldigt utlämnad, säger Åsa allvarigt.

Innan utredningen hann gå vidare blev de

trots allt ändå spontant gravida. Nio månader senare föddes äldste sonen. Redan från början anade de nyblivna föräldrarna att pojken hade Downs syndrom.

– Vid första ögonblicken kände jag ett nederlag, en kraftig kris som var snabb och intensiv. Men jag förstår mycket genom att se bilder. En bild säger verkligen mer än tusen ord. Och i det där ögonblicket såg jag inom mig vår Johannes i Jesus famn när Jesus säger "den som tar emot ett sådant barn i mitt namn, han tar emot mig". Då skälvde jag till, som om jag stod på ett förklaringsberg.

ÅSA BERÄTTAR så vackert, med själfyllt blick, men går återigen tillbaka till nyanseringen: År noga med att hon själv förstår inte trodde att det var ett Jesusbarn hon fått. Istället handlade det om en visshet om vad ett "sådant barn" kunde betyda.

– Då förlöstes alla brunnar inom mig, säger Åsa som bland annat skrivit om detta i boken *Det barn vi fick* (Verbum).

Också här kan hon känna Maria som en förebild, som kristen, troende, kvinna. Både på skrivbordet där Åsa sitter och jobbar, och vid sängen finns några dipryker med Maria och den nyfödde Jesus. Dem finner Åsa glädje i, men också något mer.

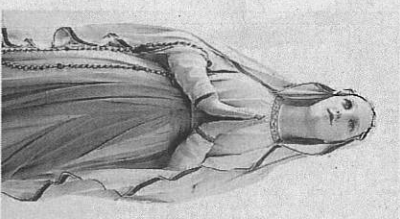
– Ikonerna är målade så att det inte frambringas. Det är vacker konst men också en symbolik som jag tycker mycket om. Eftersom kyrkan i Sverige genom århundraden så tydligt skiljt sig från katolicismen har inte bara relationen till ikoner gått förlorat, utan också relationen till Maria, menar Åsa som konstaterar att det håller på att luckras upp.

– Jag är djupt förankrad i Svenska kyrkan. Men jag är inte rädd för att komma nära Maria. Hon tror på ordet utan att behöva fysiska bevis. Hennes tro, wow, den är något att ta efter!

NÄR ÅSA rest i världen har hon både uppsökt och mött Mariabilder och Mariamusik på olika sätt. Mest avog kände hon sig, den gång i Spanien där det vid kyrkans högaltare enbart fanns en Mariastaty – ingen Jesus.

– Där kände jag att det passerat min gräns. För min del vill jag ha Jesus på högaltaret. Jag har inga problem med att Maria har ett annat altare vid sidan om. Men det är inte hon som är Gud. Hon är brobyggaren och förebilden, förklarar Åsa, som genom sin bok ville ge ett slags luthersk förståelse för Maria.

Åsa visualiserar mycket av berättandet,

Maria – en förebild som både kristen och kvinna.

känner genom inre bilder orden växa fram. Om hur Maria vid bebådelsen visade en så stark inre själ, samtidigt som hennes ensamhet måste ha varit enorm i det stora upptrag hon utsattes till – att bära Guds barn i sin mage.

– Det flimrade till inom mig, hur förvånad och ensam hon måste ha varit. Vem kunde hon prata med? Vad skulle hon säga till sina jämna vännar vid brunnen i lilla byn Nasaret?

Elisabet måste ha varit någon hon kunde känna samhörighet och dela lovsången med, tänker Åsa som själv också känner igen något av den svindlande häpnad över det oväntade barnet: Det var något omöjligt men hände ändå.

– Genom Maria är berättelsen om Jesus inte bara en symbolberättelse. Genom henne blir det verklighet. Jesus har verkligen varit så där liten, en liten människobebis. Utan att för den skull förlora sin gudomlighet.

NÄR MARIA och Josef begav sig till Betlehem för skattskrivningen hade de med sig löftet om att allt var ordnat för dem. Åsa tänker att de anade en förväntan.

– Och så kom de fram i kaos! Där tror jag att de fick sin kris. Det var då de frågade Gud hur han egentligen tänkte. Men sedan, i krubban, föll allt på plats. Guds storhet låg aldrig i det yttre. Den söks alltid i det inre. Och Maria såg vem Jesus var.

Att Maria redan från början "gömt och begrunder i sitt hjärta" vissheten om barnet hon bar, är för Åsa en av evangeliets nyckelmeningar: Det visar hur Maria själv ägnade sig mycket åt teologisk reflektion. När berättelsen om Jesus liv på jorden vecklar ut sig, finns Maria hela tiden med och håller samman och vet vem Jesus är. Därmed är poängen med jungfrufoödsel är viktig.

– Det har med gudomligheten att göra, om Jesus som inkarnation. Rent teologiskt, när blev Jesus gudomlig om inre vid tillblivelsen? Ordet blev kött! Ordet och materialet i Marias kropp bildar detta, utstår detta. Maria behövde inget göra, det skedde genom Gud.

Åsa förefaller inte ha stora problem med att andra har en annan syn på jungfrufoödseln vara eller icke vara. Det enda hon önskar är att det inte ska fortsätta utgöra en skiljelinje inom kyrkan. För Åsa är bebådelsen och ordet som blev kött det som bäddar för både julen och påsken.

– Om man har sin trygghet vid krubban, med Jesus som inkarnationen av Gud, får man också trygghet vid korset.

ANNA HAGNELL

Åsa Hagberg

Alder: 50 år
Arbete: Författare och diakonassistent i Svenska kyrkan i Försöv
Bor: Försöv i Båstad kommun
Familj: Gift med Leonard, två söner 19 och 16 år samt två bonusbarn.
Aktuell: Med boken Maria, en livsberättelse på Artos förlag.

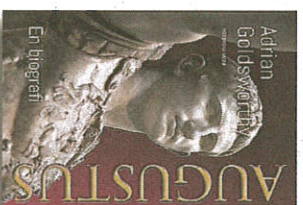

”Genom Maria blir detta inte en symbolberättelse, utan verklighet. Jesus har verkligen varit så där liten, en liten människobebis. Utan att för den skull förlora sin gudomlighet.”

Kejsaren som gick till historien för sin skattskrivning

Augustus: En biografi Adrian Goldsworthy
Översättning: Charlotte Hjukström
(Historiska Media)

SNART är det jul och i våra kyrkor kommer man åter att läsa de välbekanta orden om den förordning kejsar Augustus skall ha utfärdat. Men vem var Augustus? Han var den förste kejsaren (titeln var egentligen Caesar) och han styrde Romarriket i hela 44 år – lika länge som socialdemokraternas långa makttid i Sverige. När han inledde sin politiska karriär var han inte ens fyllda 20 år. Till en början var han inte allena-

rådande. Periodvis delade han makten i så kallat triumvirat. Senatorer och andra ämbetsmän hade också stort inflyande i ett rike där intriger spelade stor roll.

Den brittiske historikern Adrian Goldsworthy, som tidigare skrivit om Julius Caesar, har nu kommit med en biografi över Augustus. För den som är specialintresserad är Goldsworthys bok en guldgruva. Men för den måttlig intresserad är den alldeles för tung.

I en bilaga tar författaren upp problemen med dateringen av Jesu födelse. I dag är de flesta överens om att han måste ha fötts senast år 4, före vår tidsräknings början. Det

var då Herodes den store avled. Ett tänkbart år är 7 före vår tidsräkning då stjärnorna stod i sådana positioner att astrologer kan ha tolkat in speciella betydelse. Men det finns ett problem. Ståthållaren Publius Sulpicius Quirinius anordnade en avskydd folkräkning som länge levde kvar i folkets minne. Men denna ägde rum år 6 efter vår tidsräknings början. Möjligen kan en lokal folkräkning ha skett därefter, men någon sådan är inte känd. Det är inte heller troligt att kejsaren själv skulle ha gett order om folkräkningar. Men för befolkningen kan det ha tett sig så.

HÄNDELSER KAN mycket väl vara sanna – även om de inte finns omnämnda i andra källor än Bibeln. Som exempel nämner författaren Matteus uppgift om barnamorden i Betlehem. Dessa finns inte belagda på annat håll. Men de stämmer ändå in på helhetsbilden av Herodes, som till och med lät mörda sina egna barn när det gagnade hans intressen.

Goldsworthy anser inte att Herodes var en alltigenom dålig kung. Jack vare ett skickligt maktspel lyckades han behålla ett visst mått av autonomi – trots den romerska ockupationen. Herodes hjälpte dock romarna med trupper i strid. Han sände till exempel ut 500 man att delta i Aelius Gallus fälttåg mot araberna. Frågan är om detta är känt för de judar och araberna som är inblandade i dagens Mellanösternkonflikt.

INGEMAR ANDERSSON

Mustig julmusik bortom klichéerna

Tommys jul
Tommy Körberg med Norrköpings symfoniorkester och Göteborgs kammarkör
(Coop/Metronome 2014)

JAG ÅR av sedan gammalt skeptisk till de julsvisor kända artister brukar göra. Ofta lattnar de med traditionella julsånger och de har en tendens att spela över.

Då föredrar jag i stället inspelningar, som sätter själva låtarna i centrum. Men denna misstänksamhet kommer helt på skam när det gäller Tommy Körbergs CD *Tommys jul*. (Skivan är producerad av Johan Liljedahl och en del av försäljningsintäkterna går till We Effect/Kooperation utan gränser.)

Körberg har nästan helt avstått från att ta med någon känd julsång på sitt album. I fyra fall har utländska sånger översatts till

svenska – t.ex. Thad Jones' *A Child is Born* och Andrea Bocellis *Con te partiro*. Det finns också en cover av Tomas Andersson Wijs *Nu dör en sjöman*, som tidigare i år kom på CD (*"Mörkrets hastighet"*) med trubaduren själv.

I ÖVRIGT är materialet nyckrivet. Bland textförfattarna och kompositörerna finns kända namn som Björn Ulvaeus, Kristina Lugn, Jöjje Wadenius och Rikard Wolff. Ett par sånger anknyter till vår tids situation med splittrade familjer. En del texter har ett kristet eller allmänreligiöst innehåll. *Gud är ett barn* av Tomas Andersson Wij och Alvora Larsdotter bör särskilt framhållas.

Arrangemangen är mycket välgjorda. De är ofta storslagna och musstiga. Skivan kräver därför ett aktivt lyssnande. *Tommys jul* är således inte någon mysmusik och den lämpar sig inte heller som bakgrund till julstöket.

INGEMAR ANDERSSON

Författaren Asa Hægberg finner stor glädje i sina ikoner, varav flera har Mariamotiv.
FOTO: HENRIK TOBIN

Nya Bibeln spelas i Stockholm

NIKLAS RÅDSTRÖMS omtalade Boken blir nu Bibeln på Stadsteatern i Stockholm. Påsen, som vid urpremiären på Göteborgs stadsteater 2012, var 4,5 timmar lång, har kortats och bearbetats av Niklas Rådström regissören Åsa Kalmér och dramatören Mia Winge. Niko Röhlcke har skrivit ny musik.

– Vi har tagit bort mycket av det historienutvecklande och så har vi renodlat och förtätat scenerna. Det är mer action och framåtörelse nu, säger regissören Åsa Kalmér.

Premiären begicks den 4 december med en ensemble på 18 skådespelare. Gunilla Röör som Gud, Michael Jonsson som Lucifer, Sten Ljunggren som Abraham och Lennart Jänkel som Noa, bland annat.